

BÖLÜM 12

İş Etiği

12.1. / İş Etiğinin Temel İlkeleri

Hilal İLBARS¹

Ronay COŞKUN²

G. Hale ÖZCÖMERT COŞKUN³

Öğrenim Hedefleri

Okuyucu, bu bölümü okuyarak;

1. Genel olarak iş etiği kavramı ve temel ilkeleri hakkında bilgi sahibi olması,
2. Eczacılık hizmetlerinde iş etiği ilkelerinin önemi hakkında bilgi sahibi olması,
3. İş etiği ilkeleri doğrultusunda eczacının rolünü anlamak hakkında bilgi sahibi olması hedeflenmiştir.

Giriş

Sağlık meslek mensupları, günlük yaşamın ahlaki boyuttaki yönlerinin önemini son yıllarda daha fazla fark etmeye başlamışlardır. Sağlık sektöründeki hızlı değişimlerin medyada daha sık yer alması, sağlık alanında yapılan düzenlemeler ve yaptırımlar gibi konuların toplumda görünür bir biçimde yer alması bu sonucu

¹ Dr. Ecz., Emekli, hilalilbars@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-7832-4158

² Arş. Gör. Ecz., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Eczacılık İşletmeciliği AD., ronahi.coskun26@gmail.com, ORCID iD: 0000-0003-0332-154X

³ Dr. Ecz., ghaleozcomert@gmail.com, ORCID iD: 0000-0003-4276-6445

Sonuç olarak, insanlar normlara göre davranmaya zorlanabilirler, ancak etik eylemde bulunmaya zorlanamazlar (Kuçuradi b., 2019). Ama eczacının hem topluma hem de hasta veya danışanına karşı ciddi sorumlulukları ve görevleri vardır, bu nedenle kendi hesabına uyması gereken etik ilkeleri yerine getirmesi mesleğini icra etmesinde oldukça önem arz etmektedir.

Eczacının mesleki bilgi ve deneyimi sonucu elde ettiği birtakım alışkanlıklar da olabilir, ancak etik ilkelere ve normlara uymak önemlidir, bazen edinilen alışkanlıklar yanlış yapmamıza neden olabilir, o nedenle eczacı sürekli mesleki gelişim içinde olmalı ve değişen koşullara uyum sağlamak adına mesleği ile ilgili bilimsel ve etik konuları yakından takip etmelidir.

Kaynaklar

- Badcott D., Wingfield J. (2007). Pharmacy Ethics and Decision Making. *Pharmaceutical Press*.
- Blanchard, K. (2002). Değerlerle Yönetim. *Executive Excellence Dergisi*. Temmuz (64): 22–23. (5)
- Bozkurt S., Doğan A. (2013). İş Değerleri ile İş Etiği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Kamu ve Özel Sektör Çalışanlarına Yönelik Bir Araştırma. *Business and Economics Research Journal*. 4(4):71-86.
- Conrad C.A. (2018). Business Ethics- A Philosophical and Behavioral Approach. Springer International Publishing AG, part of Springer Nature.
- Göksel A.F. (1993). *Tıp Dünyamızda Yeni Bir Gereksinim: Mesleki Değerler Forumu*. T. Klin. Tıbbi Etik. 2(1):1-4.
- Güven T. (2007). *Değişen Kavramlar: Tıp Etiği ve Biyoetik*. Standart. 46:541:66-69.
- İştar E. (2015). *İşletme Ortaklarının Sürdürülebilirliğinde İş Etiği*. Akademisyen Kitabevi. 2015 Ankara. ISBN:978-605-9942-35-5.
- Kuçuradi I. a. (1988). *Etik*. Meteksan Ltd. Şti. Ankara.
- Kuçuradi I.b. (2019). *Ahlak, Etik ve Etikler*. Türkiye Felsefe Kurumu. Ankara.
- Mevzuat. (2023a). *Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun*. <https://www.mevzuat.gov.tr/Mevzuat-Metin/1.3.6197.pdf>. Erişim tarihi: 01.10.2023
- Mevzuat. (2023b). *Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Yönetmelik*. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19569&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>. Erişim tarihi 01.10. 2023
- No Authors Listed (NAL). (1993). *Ethical Decision Making in Pharmacy Practice*. American Pharmacy. Apr. NS (4):70-80. [https://doi.org/10.1016/S0160-3450\(15\)30671-1](https://doi.org/10.1016/S0160-3450(15)30671-1)
- Nurmakhamatuly, A. (2009). *Kamu ve Özel Sektör İşletmelerindeki Yöneticilerin İş Etiğine ve Bireyselleşmeye İlişkin Tutum ve Davranışları Üzerinde Kültürlerarası Bir Araştırma: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye Örneği*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özcömert Coşkun G.H. (2013). *Eczacılık Eğitiminde Eczacılık Etiğinin Yeri ve Öğrenim Hedefleri*. Türk Eczacıları Birliği Eczacılık Akademisi. Ankara. ISBN: 978-605-60137-7-5.
- Özcömert G.H., Şar S. (1998). *A Study Concerning the Attitudes of Community Pharmacists Working Within the Borders of Ankara Municipality Towards the Ethical Problems Encountered*. FABAD J. Pharm. Sci. 23:147-152.
- Özcömert G.H., Şar S., Özçelikay G., Asil E. (1996). *Eczacılık Hizmetleri ve Etik*. T. Klin. Tıbbi Etik. (4):52-54.

- Özçelikay G., Şar S., Özcömert G.H., Asil E. (1997a). *Hastane Eczacılığı ve Etik*. T. Klin. J. Med. Ethics. (5):68-72.s
- Özçelikay G., Özcömert G.H., Şar S., Asil E. (1997b). *Eczane Eczacılığı ve Etik*. T. Klin. J. Med. Ethics. (5):6-9.
- Reichenbach H. (1993). *Bilimsel Felsefenin Doğuşu*. 2. Baskı. Remzi Kitabevi. İstanbul.
- TDK (2023). Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük. *Etik ve Ahlak*. <https://sozluk.gov.tr/>. Erişim tarihi:21.09.2023.
- Tepe H. (1992). *Etik ve Metaetik: 20. Yüzyıl Etiğinde Normatiflik Tartışması*. Türkiye Felsefe Kurumu. Ankara.
- Tepe H. (2015). *Etik ve Meslek Etikleri*. Türkiye Felsefe Kurumu. Ankara.
- TİTCK. (2015). *İyi Eczacılık Uygulamaları Kılavuzu*. Ankara.
- University of Washington. (2023). *Code of Ethics for Pharmacists*. <https://sop.washington.edu/pharmd/the-husky-pharmacist/code-of-ethics-for-pharmacists/> Erişim tarihi:21.09.2023.